

SULTAN ABDÜLMECİD HAN



Hazırlayan: Özcan F. KOÇOĞLU
Çizen: Yüksel AKMAN

CAMLICA



SULTAN ABDÜLMECİD HAN

Doğum tarihi: 25 Nisan 1823

Babası: Sultan İkinci Mahmud Han

Annesi: Bezm-i Alem Valide Sultan

Saltanatı: 1839 -1861 (Hicri 1255-1277)

Vefat tarihi: 25 Haziran 1861
(Hicri 1277)

Kabri: İstanbul'da Sultan Selim
Camii yanındaki türbesindedir.

Çocukları: Murad, Abdülhamid, Mehmed
Reşad, Mehmed Ziyaeddin Efendi,
Mehmed Vahideddin, Ahmed Nureddin,
Mehmed Abid Efendi, Mehmed Fuad Efendi,
Mehmed Burhaneddin Efendi, Fatma Sultan,
Behice Sultan, Rabia Sultan, Bedia Sultan,
Münire Sultan, Cemile Sultan.

Çamlıca Basım Yayın / 165

SULTAN ABDÜLMECİD HAN

Hazırlayan: Özcan F. KOÇOĞLU

Çizen: Yüksel AKMAN

Genel Yayın Yönetmeni: Ömer Faruk YILMAZ

Editör: Osman DOĞAN - Selman SOYDEMİR

Tashih: Muhammet YILDIZ

Grafik Tasarım: Seyit BOR

Kapak Tasarımı: Sedat YAZILITAŞ

1.Baskı: İstanbul 2014

ISBN: 978-605-9964-02-9

Baskı ve Cilt: Fazilet Neşriyat ve Tic. A.Ş.
Bağlar Mah. Mimar Sinan Cad. No: 52
Güneşli - Bağcılar / İST. Tel: 0212 657 88 00 (pbx)
Sertifika No: 16384

ÇAMLICA

İnciliçavuş Sok. No: 27 Kat: 1 Sultanahmet - İST.

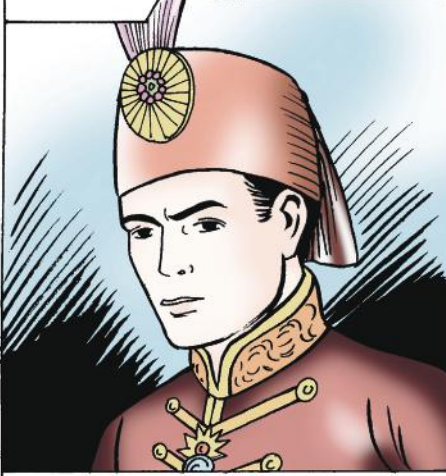
Tel-Faks: (0212) 512 41 01

www.camlicabasim.com - bilgi@camlicabasim.com

T.C. Kültür Bakanlığı Yayıncılık Sertifika No: 15732

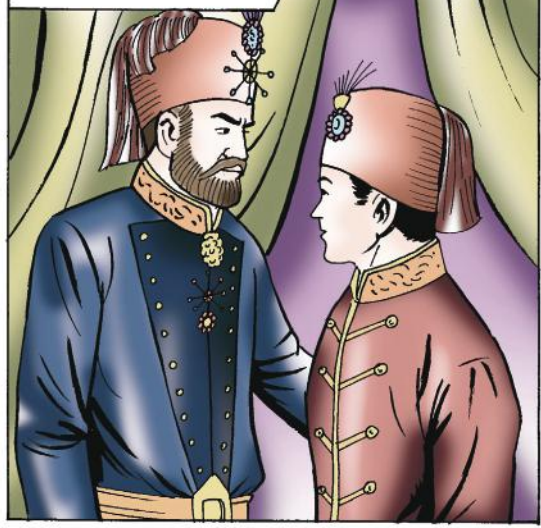
© Bu eserin bütün yayın hakları Çamlıca Basım Yayın ve Tic. A.Ş.'ye aittir. İzinsiz yayımlanamaz.

SULTAN ABDÜLMECİD HAN, OTUZ BİRİNCİ OSMANLI SULTANI VE DOKSAN BEŞİNCİ İSLAM HALİFESİDİR.



SULTAN İKİNCİ MAHMUD HAN'IN HANIMI BEZM-İ ALEM VALİDE SULTAN'DAN, 25 NİSAN 1823 TARİHİNDE DÜNYAYA GELDİ. BABASININ 1 TEMMUZ 1839'DA VEFATI ÜZERİNE 16 YAŞINDA TAHTA ÇIKTI.

SULTAN ABDÜLMECİD HAN BABASINDAN İYİ BİR TERBİYE GÖRMÜŞ VE BİR MÜSLÜMAN İÇİN LÜZUMLU OLAN İLİMLERİ HER ŞEYDEN EVVEL TAHSİL ETMİŞTİR.



BU AVRUPA HAYRANLARININ DEVLET İDARESİNDE SÖZ SAHİBİ OLMASIYLA O ZAMANA KADAR YALNIZ FİKİR SAHASINDA VE YAŞAYIŞ TARZINDA GÖRÜLEN BATILILAŞMA BU DEVİRDE DAYATMA ŞEKLİNDE HER YÖNDEN GİRMEYE BAŞLADI.



SULTAN ABDÜLMECİD, ÇOCUK DENECEK BİR YAŞTA TAHTA ÇIKMIŞ VE BATI HAYRANI İDARECİLERİN ARASINDA KALMIŞTI. AYDINLAR ARASINDA SALGIN DENECEK BİR SURETTE YAYILMAYA BAŞLAYAN BATI HAYRANLIĞI, DEVLET ERKANINI DA SARMIŞTI.



BATYI SEVENLER VE ONLARIN YALNIZ YAŞAYIŞLARINA HAYRAN OLANLAR "AYDIN", BUNA MUKABİL, BATILILAŞMAYI İLİM VE TEKNOLOJİDE İSTEYİP DİNİ VE MİLLİ DEĞERLERDEN TAVİZ VERİLMEMESİNİ SAVUNANLAR "MÜRTECİ" VE "YOBAZ" OLARAK ANILIR OLMUŞTU.



İŞTE BU TARTIŞMALARIN SIK SIK YAPILDIĞI BİR DEVİRDE GENÇ YAŞTA PADİŞAH OLAN SULTAN ABDÜLMECİD HAN'IN DEVLET İDARESİNDE YETERLİ TECRÜBESİ OLMAMASINA RAĞMEN...

RAHMETLİ BABAMIN BAŞLATTIĞI İSLAHAT HAREKETLERİNİ BIRAKTIĞI YERDEN DEVAM ETTİRECEĞİM!



BU SIRADA DEVLETİN İLERİ GELENLERİ ARASINDAKİ REKABET DE ÜST SEVİYEDEYDİ.



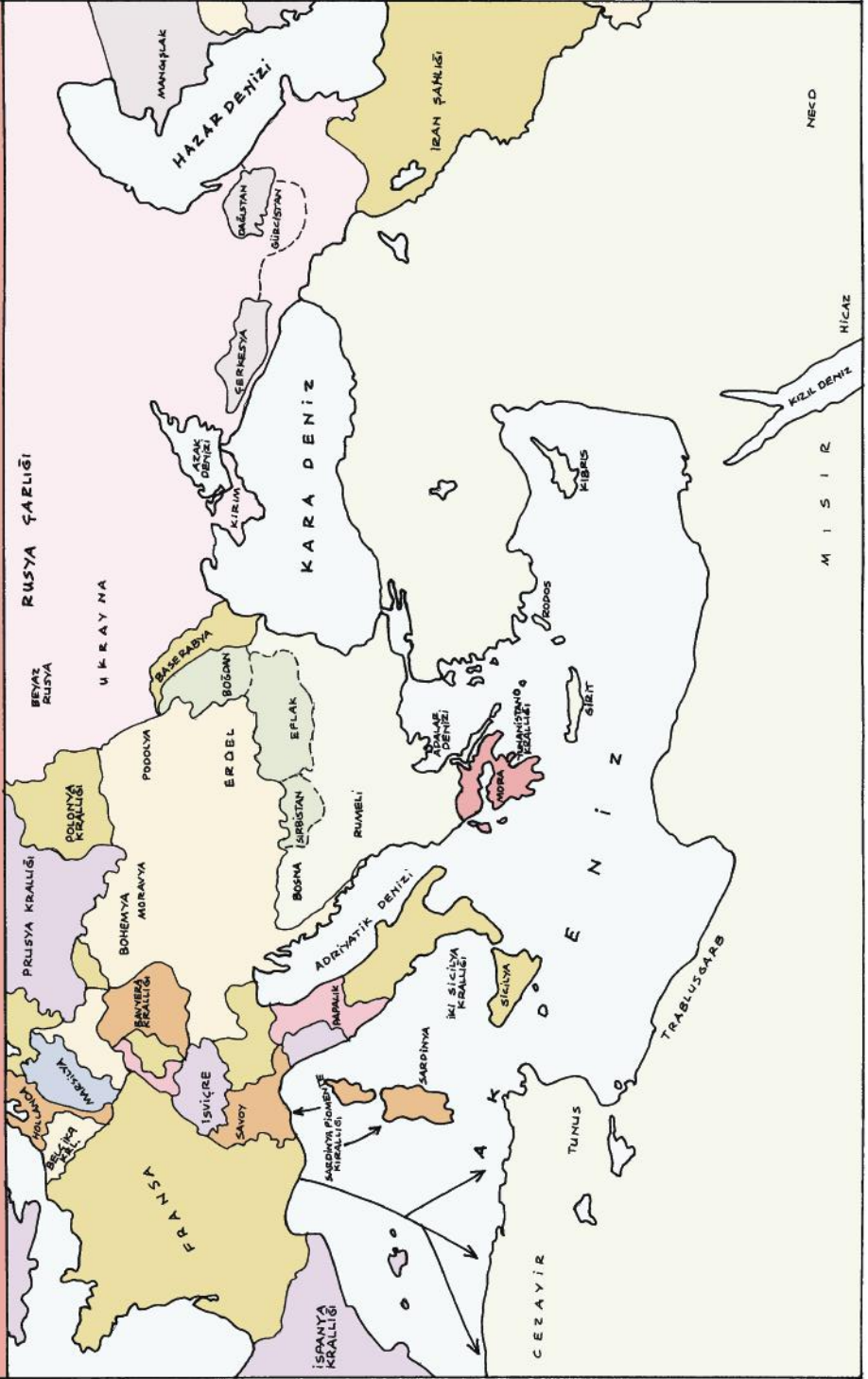
SULTAN İKİNCİ MAHMUD HAN'IN CENAZE MERASİMİ SIRASINDA MECLİS-İ VALA-YI AHKAM-I ADLİYE REİSİ KOCA HÜSREV PAŞA, SADRAZAM MEHMED EMİN RAUF PAŞA'DAN 2 TEMMUZ 1839'DA MÜHR-İ HÜMAYÜNU ZORLA ALIP, KENDİSİNİ SADRAZAM İLAN ETTİRDİ.

ABDÜLMECİD HAN BU OLANLAR KARŞISINDA;

DEVLETİMİZ ŞU ANDA KENDİ VİLAYETİMİZ OLAN MISIR İLE SAVAŞ HALİNDE. BU YÜZDEN SADRAZAMLIK MESELESİNİ KURCALAMAMAK GEREK!



SULTAN ABDÜLMECİD HAN DEVRİNDE OSMANLI DEVLETİ'NİN SINIRLARI



SULTAN ABDÜLMECİD HAN DEVİRİ KRONOLOJİSİ

1 Temmuz 1839: Sultan Abdülmecid Han, Osmanlı padişahı oldu.

3 Kasım 1839: Tanzimat ilan edildi.

1840: Londra Mukavelesi imzalandı.

Mısır Valisi Mehmed Ali Paşa'nın Suriye hakimiyetine son verildi.

1840: Gayrimüslim tebaadan Avrupa'ya talebe gönderilmeye başlanması.

1840: Tanzimat'ın tatbik edildiği yerlerde temettü vergisi konulma kararı.

1840: Bütün hazinelerin Maliye Hazinesi'ne katılması.

1840: Posta Nezareti'nin kurulması.

3 Mayıs 1840: Ceza Kanunname-i

Hümayunu'nun Fransa'dan alınarak

hazırlanması ve kabulü (14 Temmuz

1851'de bu kanun, "Kanun-ı Cedid" olarak düzenlenerek yeniden uygulamaya girdi)

1841: Lübnan hâdiseleri.

24 Mayıs 1841: İngiltere'nin yardımıyla Mısır meslesinin halli, Mısır'ın veraset usulü ile Mehmed Ali Paşa'ya bırakılması.

13 Temmuz 1841: Londra Boğazlar Anlaşması imzalandı.

1842: Askeri Baytar Mektebi'nin açılması.

21 Eylül 1842: 34. Osmanlı padişahı Sultan İkinci Abdülhamid Han doğdu.

1843: Hereke Fabrikası'nın kurulması.

1843: Zeytinburnu Demir Fabrikası inşaatına başlanması.

1843: Muhdes kara gümrüklerinin kaldırılması
1843: Feshane'ye çuka dokuma tezgahlarının ilavesi.

1844: Feshane'de buhar makinelerinin kullanılmaya başlanması.

1844: Galata Köprüsü inşa edildi.

1 Şubat 1844: Tashih-i sikke yapıldı.

1845: İzmir'de su kuvvetiyle çalışan kağıt fabrikasının kurulması.

1845: Bahriye Mektebi'nin Heybeliada'daki binasına taşınması; Kadı yetiştirmek için Süleymaniye'de "Muallimhane-i Nüvvab" medresesinin kurulması; Rüşdiyelerin Darülfünun'a öğrenci yetiştiren orta dereceli mektepler olarak kabul edilmesi.

1845: Modern okullar açıldı.

Ocak 1845: Sultan Abdülmecid'in Meclis-i Vala'yı ziyareti.

13 Mart 1845: Meclis-i Muvakkat'ın (Geçici Maarif Meclisi) çalışmalarına başlaması.

2 Nisan 1845: Bezm-i Alem Vâlide Sultan, Müslüman yoksullar için ilk sivil hastane olan Gureba Hastanesi'ni yaptırdı.

10 Nisan 1845: Polis (zabita) teşkilatının kuruluşu.

1845-1846: Lübnan meselesinin muvakkaten çözüme kavuşturulması.

1846: Sultan Abdülmecid Varna gezisine çıktı. Kavalalı Mehmed Ali Paşa İstanbul'a geldi.

1846: Meclis-i Maarif-i Umûmiye'nin

kurulması; Mekatib-i Umumiye Nezareti'nin kurulması.

1846: Rus Ticaret Muahedesi.

1846: Darülfünun kurmada ilk teşebbüs

16 Şubat 1846: Zabtiye Müşiriyeti'nin kurulması.

1847: Tımarlı Sipahi Teşkilatı'nın ilgası

1847: Telgrafın Beylerbeyi Sarayı'nda denenmesi.

1847: Dersaadet Bankası'nın kuruluşu.

1847: Yeşilköy'de bulunan Ayamama Çiftliği'nin ziraat talimhanesi şekline getirilerek ilk pamuk ziraati uygulama eğitiminin burada verilmeye başlanması.

1848: İstanbul'da ilk Sanayi Mektebi'nin kurulmasına teşebbüs edilmesi.

16 Mart 1848: İstanbul'da Darü'l-Muallimin'in açılması.

18 Kasım 1848: Osmanlı yapımı ilk demir vapurun denize indirilmesi.

1849: Veterinerlik öğretim faaliyetlerine başlanması; Yesarizade Mustafa İzzet'in İstanbul'da vefatı.

1849: Ruslarla Baltalimanı Anlaşması yapıldı.

1 Ağustos 1849: Mısır Valisi Kavalalı Mehmed Ali Paşa vefat etti.

1850: Gümrük resimlerine esas teşkil eden mal fiyatlarında ithalatta %20, ihracatta %16 indirim yapıldıktan sonra gümrük resimlerinin tespit edilmesi kararı.

1850: Ticaret Kanunname-i Hümayunu'nun kabulü.

12 Mart 1850: Darülmaarif'in öğretime başlaması.

1851: Ceza Kanunname-i Hümayunu'nun kabulü.

1851: Londra Sergisi.

18 Temmuz 1851: Encümen-i Daniş (İlimler Akademisi) açıldı.

1852: İstanbul Şark Cemiyeti'nin (Societe Orientale de Constantinople) kurulması.

1853: "Mukaddes Yerler" meselesi, Rusya'nın taziyikleri ve Kırım Savaşı'nın patlaması

1853: İngiliz ve Fransız donanmaları Beşike limanına geldi. Rus ordusu Eflak-Boğdan'a girdi.

1853: İstanbul'da Sultan Abdülmecid tarafından Dolmabahçe Sarayı'nın inşaa ettirilmesi.

30 Kasım 1853: Bir Osmanlı donanmasının Sinop'ta Ruslar tarafından yakılması.

1854: Meclis-i Vala'nın "Meclis-i Âli-i Tanzimat" ve "Meclis-i Ahkam-ı Adliye"ye ayrılması.

1854: İhtisab teşkilatının lağvı.

12 Mart 1854: Rusya'ya karşı İngiltere ve Fransa ile ittifak.

27 Mart 1854: İngiltere ve Fransa, Rusya'ya savaş ilan etti. Rus saldırısına uğrayan Osmanlı, Avrupa'nın iki büyük devletini de, Rusya'ya karşı savaşa soktu.

1854: Karadeniz'e açılan İngiliz ve Fransız donanmaları Odesa'ya bombaladılar. Epir ve Teselya'da isyan çıktı. Ruslar Dobruca'ya girdi. Yunanlılar Narda'da, Ruslar Kalafat'ta yenildiler. Ruslar Silistre'yi kuşattılar; fakat yenilerek çekildiler.

21 Temmuz 1854: Mütteliklerin Kırım seferine karar vermesi.

1854-1855: Rusların Karadeniz'deki limanları çember içine alındı. Serdâr-ı Ekrem (Başkumandan) Ömer Paşa, Kırım'da, Gözleve zaferini kazandı. Kerç Boğazı'na asker çıkarıldı. Anapa, Aktabyalar ve Traktir'de Ruslar yenildi; Malakof'ta mütteliklerin galibiyeti. Sivastopol işgal edildi. Ruslar, Kars'ta yenildiler. Kılburnu ve İngur zaferi kazanıldı fakat; Kars Rusların eline geçti.

2 Mart 1855: Kırım Savaşı'ndaki mağlubiyetler üzerine Çar I. Nikola, kahrından öldü.

1855: İlk dış istikraz: Borçlanma devrinin ve alışkanlığının başlaması.

1855: Gayrimüslimlerden alınan "cizye"nin kaldırılması.

1855: Paris Sergisi.

16 Ağustos 1855: İstanbul'da Şehremaneti'nin kurulması (modern belediye idarelerinin başlangıcı).

9 Eylül 1855: Osmanlı Devleti'nde telgrafın hizmete girmesi.

14 Kasım 1855: Et ve ekmek dışında hemen

bütün maddelerden narhın kaldırılması.

1856: Rusya'nın Asya'da Türk illeri istikametinde istilalara başlamasının şartlarının oluşması.

1856: Bank-ı Osmani'nin kurulması.

1856: Arap alfabesinin Mors alfabesine uyarlanmasıyla telgrafların Türkçe olarak çekilmeye başlanması.

1856-1860: Köstence-Çernevo'da demiryolu hattının yapımı.

1856-1866: İzmir-Aydın demiryolu hattının yapımı.

15 Şubat 1856: İstanbul Tıp Cemiyeti'nin (Societe Medicale de Constantinople) kurulması

18 Şubat 1856: Islahat Fermanı'nın ilanı.

30 Mart 1856: Paris Barış Anlaşması imzalandı.

30 Mart 1856: Karadeniz'in tarafsız ve silahsız bir hale getirilmesi.

22 Mayıs 1856: İstanbul Tıp Cemiyeti'ne "Şahane" ünvanının verilmesi ve cemiyetin adının, Cemiyet-i Tıbbiye-i Şahane olarak değişmesi.

1857: Orman Mektebi açılması hususunda ilk teşebbüs.

1857: Gümrük resminin, eşyanın vardığı değil çıktığı yerde alınması usulünü getiren Mahrec Nizamnamesi'nin yayımlanması.

1857-1862: Beyrut - Şam şosesinin yapımı.

17 Mart 1857: Maarif-i Umumiyeye Nezareti'nin kurulması.

6 Kasım 1857: Paris'te Mekteb-i Osmânî adında bir Osmanlı mektebinin açılması.

7 Ocak 1858: Mustafa Reşit Paşa, 58 yaşında İstanbul'da öldü.

1858: Cidde hadiseleri ve İngiliz kuvvetlerinin, Müslim-gayrimüslim çatışmalarına müdahalesi.

1858: Kız rüşdiye mekteplerinin açılması.

1858: Kaimelerin iptali için dış istikraz yapılması.

1858-1859: Emlak, arazi ve temettu vergilerinin ayrılması.

6 Haziran 1858: Arazi Kanunnamesi'nin kabulü.

8 Haziran 1858: Beyoğlu ve Galata'da kurulacak Altıncı Daire-i Belediye'nin nizamname-i umumisi ilan edildi.

1859: Süveyş Kanalı için toprak çalışmaları yapıldı.

1859: Kaimelerin piyasadan toplanabilmesi için "iane-i umumiyeye" toplanması.

1859: Fransızca'dan yapılan ilk şiir tercümesi risalesi, Şinasi'nin Tercüme-i Manzume'sinin neşri.

12 Şubat 1859: Mekteb-i Mülkiye'nin kuruluşu.

1860: İngilizler Lübnan'da Dürzileri, Fransızlar da Marunileri desteklediler. İki grup çarpıştı ve karışıklık çıkarıldı. Keçecizade Fuad Paşa Lübnan'a giderek hadiseleri yatıştırdı.

1860: Ticaret mahkemelerinin kuruluşu.

1860: İlk basılı yerli tiyatro, Şinasi'nin Şair Evlenmesi'nin tefrika edilmesi.

22 Ekim 1860: Tercüman-ı Ahval gazetesinin yayına başlaması.

1861: Lübnan'ın imtiyazlı bir eyalet haline getirilmesi.

25 Haziran 1861: Sultan Abdülmecid Han 38 yaşında iken vefat etti. Vasiyeti üzerine Yavuz Sultan Selim'in türbesinin yanına yapılan türbeye defnedildi. Yerine Sultan Abdülaziz Han padişah oldu.